

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 26. maja 2023. godine
Br.ref.:RK 2196/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI156/22

Podnosilac

“Thermo SHPK”

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda E. Rev. 04/2021
od 5. maja 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu -Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija, i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo “Thermo SHPK” (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), kojeg zastupa Osman Havolli, advokatiz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [E. Rev. 04/2021] od 5. maja 2022. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni Sud).
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio dana 17. juna 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [E.Rev.04/2021] od 5. maja 2022. godine Vrhovnog suda, kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede prava koja su zagantovana članovima 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] 32 [Pravo na pravno sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članovima 6 (Pravo na pravično suđenje) i 13 (Pravo na delotvoran pravni lek) Evropske Konvencije o Ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] i stavu 4 člana 21 [Opšta načela] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. [Procesuiranje podnesaka] i članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

6. Dana 14. oktobra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 26. oktobra 2022. godine, Predsednica suda je Odlukom [br. GJR. KI156/22] imenovala sudiju Remzije Istrefi-Peci za sudiju izvestioca i veće za razmatranje u sastavu sudija: Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Radomir Laban (članovi).
8. Dana 31. oktobra 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istog tog dana, jedna kopija zahteva je poslata i Vrhovnom sudu i Privrednom sudu u Prištini od potonjeg je zatraženo da podnese potvrdu (povratnicu) koja pokazuje datum kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
9. Dana 3. novembra 2022. godine, Privredni sud je podneo povratnicu koja pokazuje datum kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu Vrhovnog suda.
10. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosova, kojom prilikom je počeo njegov mandat na Sudu.
11. Dana 16. februara 2023. godine, Sud je zatražio od Privrednog suda da podnese kompletne spise predmeta.
12. Dana 20. februara 2023. godine, Privredni sud je podneo kompletan spis predmeta.
13. Dana 12. aprila 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Iz spisa predmeta proizilazi da je između podnosioca zahteva i tužene strane banke "TEB" sa sedištem u Prištini došlo do nesporazuma u vezi sa određenom sumom novca koja je pogrešno poslata trećoj strani koja nije vratila sredstva koja su joj preneti. Imajući u obzir da tužena strana banka "TEB" nije prihvatila odgovornost za pogrešan prenos novčanih sredstava, podnosilac zahteva je podneo tužbu za nadoknadu za sumu novca koja je pogrešno poslata trećoj strani.
15. Dana 6. februara 2019. godine, Osnovni sud u Prištini – Odeljenje za privredna pitanja (u daljem tekstu: Osnovni sud) je u presudi [IV.EK.C.br.349/14] odlučio da: (i) **USVAJA SE** tužbeni zahtev podnosioca podnet protiv tužene banke „TEB“ a.d., tako što je tužena obavezana da podnosiocu zahteva isplati 55.000,00 evra, sa zakonskom kamatom od 8%, počev od dana podnošenja tužbe 13.06.2014. godine pa sve do konačne isplate duga na ime naknade štete koju je tuženi prouzrokovao, u roku od 7 dana, od dana prijema ove presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja; (ii) svaka strana u ovom parničnom pitanju snosi svoje parnične troškove.
16. Osnovni sud je, između ostalog, obrazložio: (i) prvostepeni sud je, nakon sprovođenja dokaza kao u spisima predmeta, našao da je tužbeni zahtev podnosioca zahteva osnovan, obrazlažući da je podnosilac zahteva, preko svog zastupnika F.H. , otišao u „TEB“ banku u Prištini i tražio da se na ime „M.T., Doo“ prenese iznos od 55.000,00 evra, po profakturi koju je dostavio banci pod brojem 04/14 od. 22.01.2014. godine; (ii) službena lica tuženog nisu bila u mogućnosti da izvrše transfer, jer je korisnik promenio račun i službeno lice tužene je pozvalo podnosioca zahteva da ponovo dođe u banku i popuni novi nalog za transfer broj 293871 od 22.02. 2014. godine, koji je popunilo službeno lice tuženog A.K., dok je zastupnik podnosioca zahteva F.H. potpisao nalog za plaćanje i sredstva u iznosu od 55.000,00 evra greškom su prebačena na račun firme „L. M. Doo“ koja nije vratila novac; (iii) prema finansijskoj ekspertizi koju je radio Sh.M., proizilazi da je službeno lice tuženog zloupotrebilo sredstva koja su poverena podnosiocu zahteva gde je greškom izvršio transfer, a takođe i iz mišljenja i nalaza grupe finansijskih stručnjaka proizilazi da službeno lice tuženog nije oslonio na dokumenta koje je dostavio podnosilac zahteva; (iv), stoga je tuženi ovim radnjama naneo štetu podnosiocu zahteva i; (v) po ovim osnovama odlučeno je kao u izreci ove presude na osnovu člana 154.1 i člana 382.1 ZOO-a kao i člana 143. ZPP-a.
17. Dana 8. marta 2019. godine, tužena strana je podnela žalbu Apelacionom sudu u kojoj navodi bitnu povredu odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje kao i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se usvoji žalba tužene a da se osporena presuda poništi u celini. Podnosilac zahteva je u odgovoru na žalbu predložio da se tužba tužene strane odbije kao neosnovana i da se osporena presuda potvrdi.
18. Dana 17. maja 2019. godine, Apelacioni sud je u Rešenju [Ae. br.119/19] odbacio kao nedozvoljenu žalbu tužene koja je podneta protiv Presude Osnovnog suda [IV.EK.C.br.349/14] od 06.02.2019. godine.
19. Apelacioni sud je utvrdio da je tužba tužene strane neblagovremena i obrazložio: *„Apelacioni sud je nakon uvida i ocene spisa predmeta našao da je tuženi primio napadnutu presudu dana 01.03.2019. godine, dok je žalba podneta 09.03.2019. godine, što znači da je žalba podneta nakon isteka zakonskog roka koji je predviđen u članu 509 tačka c) ZPP-a, gde je propisano da: „Protiv presude prvostepenog suda stranke mogu izjaviti žalbu u roku od 7 dana od dana dostavljanja kopije presude,*

stoga je Apelacioni sud na osnovu člana 186 Napomene stav 2 ZPK, prema kojem je žalba neblagovremena jer je podneta nakon isteka zakonskog roka za njeno podnošenje, kao i člana 196. ZPP -, gde je utvrđeno da: zakasnelu, nepotpunu ili nedozvoljenu žalbu drugostepeni sud odbija rešenjem, ako to nije uradio i prvostepeni sud, kao što je predviđeno članom 186. ZPP-a”.

20. Dana 7. juna 2019. godine, tužena strana TEB je na osnovu članova 232 g), 234, 235 i 236 ZPP-a podnela Predlog za ponavljanje postupka u Apelacionom sudu. Tužena strana TEB je istakla da je Apelacioni sud pogrešno kvalifikovao neblagovremenost njene žalbe jer je žalba „zapravo“ podneta 08.03.2019. godine, a ne 09.03.2019. godine kako je Apelacioni sud pogrešno utvrdio rešenjem [Ae. br. 119/2019] od 17.05.2019. godine. Tužena strana TEB je u Predlogu za ponavljanje postupka u Apelacionom sudu predložila: (i) da se ODOBRI kao osnovan predlog za ponavljanje postupka tužene strane TEB i (ii) da se PONIŠTI Rešenje Apelacionog suda [Ae. br. 119/ 19] od 17.05.2019. godine i da se predmet VRATI na ponovno suđenje pred Apelacionom sudom.
21. Dana 12. juna 2019. godine, tužena strana TEB je na osnovu članova 129 i 130 stavovi 1 i 2 ZPP-a podnela Predlog za vraćanje u pređašnje stanje pred Apelacionim sudom. Tužena strana TEB je istakla da je Apelacioni sud pogrešno kvalifikovao neblagovremenost njene žalbe jer je žalba „zapravo“ podneta 08.03.2019. godine, a ne 09.03.2019. godine kako je Apelacioni sud pogrešno utvrdio rešenjem [Ae. br. 119/2019] od 17.05.2019. godine. Tužena strana TEB je predložila: (i) da se USVOJI kao osnovan predlog za vraćanje u pređašnje stanje tužene strane TEB, (ii) da se PONIŠTI Rešenje Apelacionog suda [Ae. br. 119/ 19] od 17.05.2019. godine, kao i da Apelacioni sud ODLUČI u meritumu u vezi sa žalbom tužene strane TEB koja je podneta dana 08.03.2019. godinea protiv Presude Osnovnog suda [IV.EK.C. br.349/14] od 06.02.2019. godine.
22. Dana 18. oktobra 2019. godine, Apelacioni sud je sa većem od tri sudije rešenjem [Ae. br.336/19] odbio kao neosnovan predlog tužene za vraćanje u pređašnje stanje, sa zahtevom da se ukine rešenje Apelacionog suda [Ae. br.119/19] od 17.05.2019. godine, da Apelacioni sud odluči u meritumu po žalbi tužene strane koja je izjavljena 08.03.2019. godine protiv presude Osnovnog suda [IV.EK.C. br. 349/144] od 06.02.2019. godine, kao i da se obaveže podnosilac zahteva da snosi sve troškove postupka.
23. Apelacioni sud je obrazložio: *“Veće Apelacionog suda je, nakon ocene i ispitivanja zahteva za vraćanje u pređašnje stanje a u vezi sa spisima predmeta, utvrdilo da je ovakav predlog neosnovan, iz razloga što je institucija povratka u prethodno stanje je da je stranci dozvoljeno da preduzme procesnu radnju koju nije preuzela u ostavljenom roku, dok je u konkretnom slučaju i na osnovu potvrde Pošte Kosova broj 05-1182/19 od 31.05.2019. godine , proizilazi da je tuženi podneo žalbu 03.08.2019. godine, dok je Pošta Kosova pečatirala poštansku pošiljku dana 03.09.2019. godine, što znači da je tuženi žalbu podneo u zakonskom roku, međutim ovi dokazi izneseni u predlogu za vraćanje u pređašnje stanje mogu poslužiti u postupku po vanrednim pravnim lekovima. Iz navedenog i u prilog odredbe člana 129. u vezi sa članom 133.4 ZPP-a, odlučeno je kao u izreci ovog rešenja”.*
24. Dana 21. oktobra 2019. godine, Apelacioni sud je u sudskom veću od sudije pojedinca u Rešenju [EN. br.7/19] dozvolio ponavljanje postupka po predlogu tužene strane TEB i poništio je Rešenje Apelacionog suda [Ae. br.119/19] od 17.05.2019. godine.
25. Apelacioni sud je obrazložio: (i) nakon razmatranja spisa predmeta i u skladu sa odredbama člana 239.1 ZPP-a, predlog za ponavljanje postupka je dozvoljen; (ii)

predlog za ponavljanje postupka je podnet u zakonskom roku u skladu sa članom 243.3 ZPP-a; (iii) tužena strana je podnela poštansku pošiljku dana 08.03.2019. godine, što se dokazuje i kroz prijemnu knjigu od 08.03.2019. godine, ali pošto je bio kraj radnog vremena pošte, pošiljka je pečatirana sledećeg jutra 09.03.2019. godine; (iv) na osnovu zvanične potvrde Pošte Kosova, proizilazi da je žalba podneta u zakonskom roku od sedam (7) dana i da se više ne može smatrati neblagovremenom; (v) član 32. Ustava podrazumeva pravo svakog da podnese žalbu ili druge pravne lekove protiv određenih pravnih akata donetih u prvostepenom postupku suda, organu uprave ili organizaciji i drugim institucijama koje vrše javna ovlašćenja; (vi) korišćenje pravnih lekova je dobra prilika da državni organi još jednom preispitaju svoje odluke, da poprave moguće greške ili propuste do kojih je moglo doći tokom različitih postupaka; (vii) u ovakvom stanju slučaja, predlagač nije imao drugog delotvornog pravnog leka osim pravnog leka ponavljanja postupka i iz ovih razloga se predlog usvaja, dozvoljavajući da se postupak koji je okončan pravosnažnim rešenjem Apelacionog suda Kosova Ae. br.119/19 od 17.05.2019. godine, još jednom ponovi i predmet koji se razmatra uputiti veću kako bi se žalba dalje razmatrala u njenoj sadržini i meritumu; (viii) ponavljanje postupka u ovoj stvari omogućava sprečavanje nepravdi, obezbeđuje pravičnu i na zakonu zasnovanu odluku, povećava pravnu sigurnost za stranke i garantuje princip vladavine prava; (ix) iz gore navedenog, na osnovu odredaba člana 32. i 102. stav 3. Ustava Republike Kosovo i člana 234. stav 1. tačka g) ZPP-a, odlučeno je kao u izreci ovog rešenja.

26. Dana 16. septembra 2020. godine, Apelacioni sud je u Presudi [Ae. br.341/19] odlučio: (i) **USVAJA** se kao osnovana žalba tužene strane Banke "TEB" i **PREINACUJE** se presuda Osnovnog suda u Prištini [IV.EKC. br.349/14] od 06.02.2019. godine i presuđuje se sledeće: Odbija se u potpunosti tužbeni zahtev podnosioca zahteva, kojim je tražio da se obaveže tužena strana Banka "TEB" sa sedištem u Prištini, da isplati podnosiocu zahteva sumu od 55,000.00 evra, sa zakonskom kamatom od 8 %, računajući od dana podnošenja tužbe, odnosno od dana 13.06.2014. godine pa sve do konačne isplate ovog duga na ime kompenzacije štete koja je prouzrokovana od tužene strane, podnosiocu zahteva u roku od sedam (7) dana od dana prijema ove presude, a pod pretnjom prinudnog izvršenja.
27. Apelacioni sud je obrazložio: *"Prvostepeni sud je, delujući po tužbi tužitelja, nakon razmatranja i sprovođenja dokaza koji su podneti od strane sudskih strana, doneo osporenu presudu kojom je usvojio kao osnovan tužbeni zahtev tužitelja, gde je obrazložio da je tužilac, preko svog zastupnika F.H. , otišao u „TEB“ banku u Prištini i tražio da se na ime „M.T., Doo“ prenese iznos od 55.000,00 evra, po profakturi koju je dostavio banci pod brojem 04/14 od. 22.01.2014. godine; službena lica tuženog nisu bila u mogućnosti da izvrše transfer, jer je korisnik promenio račun i službeno lice tužene je pozvalo tužioca da ponovo dođe u banku i popuni novi nalog za transfer broj 293871 od 22.02. 2014. godine, koji je popunilo službeno lice tuženog A.K., dok je zastupnik tužitelja F.H. potpisao nalog i sredstva su se u iznosu od 55.000,00 evra greškom prebacila na račun firme „L. M. Doo“ koja nije vratila novac. Prema finansijskoj ekspertizi koju je radio Sh.M., proizilazi da je službeno lice tuženog zloupotrebilo sredstva koja su poverena tužiocu. Iz ovako konstatovanog i dokazanog činjeničnog stanja, osnov žalbene tvrdnje podnosioca pritužbe je da je prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo, budući da je za ispunjenje pravnog uslova predviđenog članom 154. ZOO-a, s. kojom odredbom je izričito određeno: Lice koje nanosi štetu drugom dužan je da tu štetu nadoknadi, osim ukoliko se utvrđuje da je šteta prouzrokovana bez njegove krivice, nužno moraju biti ispunjeni sledeći uslovi: Subjekti obligacionih odnosa i odgovornost moraju postojati za pričinjenu štetu, odnosno uzrok štete i oštećeni moraju postojati, mora postojati štetna činjenica iz koje šteta proističe, pričinjena šteta mora postojati, mora postojati uzročna veza između štetne činjenice i pričinjene*

štete, i protivpravnost radnje mora postojati, odnosno propust od kojeg je šteta prouzrokovana, koji uslovi moraju biti ispunjeni kumulativno. U konkretnom slučaju sa sprovedenim dokazima nije dokazana odgovornost okrivljenog za štetu prouzrokovanu krivicom”.

28. Podnosilac zahteva je uložio reviziju pred Vrhovnim sudom zbog suštinske povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se drugostepena presuda preinači, a prvostepena presuda ostavi na snazi. Takođe, protiv rešenja drugostepenog suda, podnosilac zahteva je tvrdio da je došlo do bitnih povreda odredaba parničnog postupka kao i do pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se rešenjem Apelacionog suda [EN.br. 7/19] od 21.10.2019. godine poništi i da ostane na snazi rešenje Apelacionog suda [Ae. br.119/19] od 7.05.2019. godine.
29. Dana 5. maja 2022. godine, Vrhovni sud je u Presudi [E.Rev. br.4/2021] odlučio: **ODBIJA** se kao neosnovana revizija podnosioca zahteva podneta protiv Presude Apelacionog suda [Ae. br.341/19] od 16.09.2020. godine; **ODBACUJE** se kao nedozvoljena revizija podnosioca zahteva podneta protiv Rešenja [EN. b.7/19] od 21.10.2019. godine.
30. Vrhovni sud je obrazložio: (i) Vrhovni sud je odbio reviziju podnosioca zahteva koja je podneta na rešenje Apelacionog suda [EN.n.7/19] od 21.10.2019.godine kao nedozvoljenu, zbog činjenice da je revizija učinjena protiv rešenja protiv kojeg revizija nije dozvoljena niti redovan pravni lek, kako je to i utvrđeno odredbom člana 240.3 ZPP, u kojoj se navodi „Protiv rešenja drugostepenog suda kojim je usvojen predlog za ponavljanje postupka nije dozvoljena žalba”; (ii) takođe, tvrdnja u reviziji u vezi sa tim da postoji odgovornost tužene za kompenzaciju štete zbog neodgovornosti radnika tužene, je neosnovana, na osnovu internog akta tužene, pod nazivom Opšti uslovi tužene, u čl. 6 stav 2, koji definiše: „Odgovornost klijenta je da proveri tačnost svih brojeva, detalja i informacija na obrascima i uputstvima, uključujući, ali ne ograničavajući se na transfere i poreske obrasce”; (iii) stoga, ova tvrdnja da radnik tužene nije delovao u skladu sa profakturom br. 04/14, od 20.01.2014. godine, na ime prodavca– primaoca sredstava “M.T.” Doo, je neosnovan, jer je sam klijent bio obavezan da prilikom potpisivanja naloga o transferu proveri podatke i tačnost istih; (iv) Profaktura br. 041/14, od 20.01.2014. godine, na ime prodavca – primaoca sredstava “M.T.” Doo, ne sadrži žiro račun na koji se treba izvršiti uplata, dok se, iz dokaza o transakcijama plaćanja podnosioca zahteva, vidi da je zadnje plaćanje pre osporene transakcije urađeno dana 23.12.2013. godine, na račun firme “L.M. Doo”, što znači da je podnosilac zahteva imao transakcije i privredne odnose sa obe kompanije u čije ime je izvršena uplata; (v) radnik tužene je ispunio svoje obaveze prema klijentu kada mu je ponudio na potpis nalog o plaćanju, kako je to i propisano u članu 33 st. 1 i 2, Zakona br. 04/L-155 o sistemu plaćanja, gdeje propisano da: “1.Transfer fondova će se smatrati ovlašćenim samo ukoliko je pošiljaoc dao pristanak da se izvrši takav transfer. 2. Pristanak da se vrši transfer fonda ili serija transferi izdaje se u odliku koji je dogovoren između stranaka”; (vi) dok, ukoliko uzmemo u obzir član 6 st. 2 Opštih uslova tužene, ni na koji način se ne stvara osnov za kreiranje obaveze tužene u odnosu na podnosioca zahteva; (vii) tvrdnja da neodgovornost tužene proizilazi i iz člana 9 i 152, ZOO-a, je neosnovana tvrdnja, jer je u ovom slučaju radnik tužene imao obavezu da tužioca usluži kao klijenta, prema njegovom zahtevu, izvršavajući usluge koje je tražio, dakle, delujući po njegovom zahtevu, i samom činjenicom što je obrazac o nalogu o plaćanju trebao da bude popunjen od strane samog klijenta, isti snosi i odgovornost o netačnosti ubeleženih podataka; (viii) što se tiče izvršenja obaveze tužene su ispunjene samom činjenicom da je tužilac bio obavešten o uslovima plaćanja kada mu je ponuđeno da potpiše, i ovo je bio dovoljan signal za tužioca da zaustavi izvršenje uplate, jer je bila njegova

obaveza da navede primedbe u vezi sa netačnošću naloga o plaćanju; (ix) Vrhovni sud ocenjuje da veštačenje veštaka iz finansijske oblasti Sh.M., i grupe veštaka u sastavu V.I., F.K., i R.F., nema nikakvu važnost u vezi sa odlučivanjem u ovom pitanju, bilo je u potpunosti nepotrebno da se izvrši, zbog činjenice što sud određuje veštačenje kad god je za proveru ili razjašnjavanje činjenica ili određenih okolnosti potrebno stručno znanje koje sudija predmeta nema, dok se u ovom slučaju ne bavimo finansijskim veštačenjem, ali su zaključci ovih veštačenja pravni zaključci za koje sud nije imao nikakve potrebe.

Navodi podnosioca zahteva

31. Podnosilac zahteva tvrdi povredu članova 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] 32 [Pravo na pravno sredstvo] Ustava u vezi sa članovima 6 (Pravo na pravično suđenje) i 13 (Pravo na delotvoran pravni lek) EKLJP-a.
32. Podnosilac zahteva tvrdi da je vanredni pravi lek revizija koji mu je bio dostupan ima neefikasan rezultat *“zbog pogrešne primene pravila, koja sama po sebi nisu tačna i nisu jasna, povređuje se načelo pravne sigurnosti i pravne države na njegovu štetu, koje čine da unutrašnje pravno sredstvo, zahtev za reviziju, koje mu je bilo dostupno, bude bez efekta u njegovom slučaju”*.
33. Podnosilac zahteva tvrdi: *“Shodno tome, uloga Ustavnog suda u ovim postupcima nije da se bavi greškama u primeni prava za koje se tvrdi da su ih napravili domaći sudovi, osim ako i u meri u kojoj su dovele do povrede člana 13. Konvencije, zbog kojih je zahtev za preispitivanje interne krivične odluke u konkretnom slučaju postao nepravosnažan, kao što to tvrdi podnosilac zahteva u ustavnoj žalbi”*.
34. Podnosilac zahteva u vezi sa nadležnošću Suda da oceni zaključke redovnih sudova, navodi da: *“Pod ovim uslovima, okolnosti u kojima bi Ustavni sud bio nadležan da dovodi u pitanje nalaze iznete u osporenim rešenjima nadležnih sudova moraju jasno ukazivati na činjenicu da su nalazi „flagrantno i otvoreno proizvoljni“. Na primer, ESLJP je, u predmetu Kononov protiv Letonije“ naglasio: Sud ne može dovesti u pitanje procenu domaćih vlasti osim ako nije flagrantno i očigledno proizvoljna. Ovo opšte pravilo, koje je prvobitno formulisano u vezi sa pravom na pravično suđenje prema članu 6. stav 1. Konvencije, primenjuje se na sve materijalne odredbe Konvencije.”*
35. Podnosilac zahteva naglašava da je Vrhovni Sud pogrešno tumačio proceduralne odredbe iz člana 240.3 ZPP-a i tvrdi da: *“Vrhovni sud je svoju odluku po ovom pitanju obrazložio pozivanjem na član 240 stav 3 ZPP-a, koji kaže, citiram: „Protiv rešenja drugostepenog suda kojim se usvaja predlog za ponavljanje postupka nije dozvoljena žalba“. Predmetna odredba se odnosi na žalbu kao na redovni pravni lek, ali ne i na reviziju. U ovom slučaju, moramo razumeti da je član 229 ZPP-a regulisanje vanredne situacije i superiorniji je u odnosu na član 240 ZPP-a. Jasno je i evidentno da su se ove povrede odrazile i na zakonitost odluke, kao posledicu uskraćivanja prava koja su zagantovana podnosiocu zahteva.”*
36. Na kraju, podnosilac zahteva od Suda traži da se utvrdi da se: (i) zahtev proglašuje prihvatljivim; (ii) utvrdi da je došlo do povrede člana 32 Ustava u vezi sa članom 13 EKLJP-a; (iii) poništi Presuda Vrhovnog suda [E. rev. br.4/2021] od 5. maja 2022. godine da se pitanje vrati na ponovno suđenje.

Relevantne Ustavne i Zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

*“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.”*

Član 32 [Pravo na pravno sredstvo]

“Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.”

Član 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava]

“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.”

Evropska Konvencija o Ljudskim pravima

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

“1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.”

[...]

Član 13 (Pravo na delotvoran pravni lek)

“Svako čija su prava i slobode, priznata ovom konvencijom, narušena ima pravo na pravni lek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinile osobe u vršenju svoje službene dužnosti.”

ZAKON Br. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

VRAĆANJE U PREĐAŠNJE STANJE

Član 129 **[Bez naslova]**

“129.1 Ukoliko stranka ne ide uopšte a ročište ili izgubi rok za izvršenje neke parnične radnje i iz tog razloga izgubi pravo da kasnije izvrši parničnu radnju vezanu rokom, sud će dozvoliti ovoj stranci, po njenom predlogu, da kasnije izvrši tu radnju, ukoliko konstatuje da postoje opravdani razlozi koji se nisu mogli utvrditi a ni izbeći.

129.2 Kada se dozvoli vraćanje na predhodno stanje parnični postupak se vraća na ono stanje na koje se nalazio pre nepostupanja i poništavaju se sve odluke, koje je doneo sud zbog ne postupanja.”

Član 130 **[Bez naslova]**

“130.1 Predlog za vraćanje na predhodno stanje se podnosi sudu na kome je trebalo da se izvrši nedovršeni parnični postupak.

130.2 Predlog treba da se podnese u roku od sedam (7) dana od dana kada je prestao razlog nepostupanja, ukoliko je stranka kasnije saznala o nepostupanju, onda se rok obračunava od dana kada je saznao za nepostupanje.

130.3 Nakon isteka šesdeset (60) dana od dana nepostupanja ne može se tražiti vraćanje na predhodno stanje.

130.4 Ukoliko se vraćanje na predhodno stanje traži zbog ne pridržavanja roka za izvršenje parničnog postupka predlagač ima zadatak da uz predlog pismeno priloži pismenu proceduralnu radnju, neizvršenu blagovremeno.”

Član 182 **[Bez naslova]**

“182.1 Osnovno kršenje odredbi parničnog postupka postoji ukoliko sud tokom postupka nije primenjivao ili je primenjivao na nepravilan način neku odredbu ovog zakona, a ova je imala ili mogla da ima uticaj na donošenje zakonite i pravedne presude.

182.2 Suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka postoji uvek:

a) ukoliko se sud sastavljen ne po odredbama ili u donošenju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnoj raspravi;

b) ukoliko je odlučeno o zahtevu koji ne spada pod sudsku jurisdikciju;

c) ukoliko je u donošenju presude učestvovao sudija koji se prema zakonu treba izuzeti, odnosno sudskom odlukom je bio izuzet ili prilikom donošenja odluke je učestvovalo lice koji nema svojstvo sudije;

d) ukoliko je sud prema prigovoru stranke pogrešno odlučio da je stvarno nadležan;

e) ukoliko je odlučeno o zahtevu prema podignutoj tužbi nakon zakonom predviđenog roka;

f) ukoliko je sud odlučio o tužbenom zahtevu za koji je stvarne nadležnosti najviši sud iste vrste, sud druge vrste;

g) ukoliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona sud bazirao svoju odluku na nedozvoljivo raspoloženje stranki (član 3. stav 3.);

h) ukoliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona , sud doneo presudu zbog priznanja, neubeđenja, odsustva, odustajanja od tužbe ili bez vođenja glavne rasprave;

i) ukoliko nekoj od stranaka nezakonitim postupanjem a posebno ne davanjem mogućnosti za razmatranje stvari na sudu;

j) ukoliko je u suprotosti sa odredbama ovog zakona , sud odbio zahtev stranke , da u postupku koristi svoj jezik i pismo, i da prati postupak na svom jeziku, tako da se zbog toga žali;

k) ukoliko je u postupku kao tužilac ili tuženi učestvovalo lice koje ne može biti stranka u postupku, ili ukoliko stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašćeno lice, ili ukoliko stranku bez parnične sposobnosti nije zastupao zakonski zastupnik, odnosno zastupnik sa punomoćjem stranke nije imao potrebno ovlašćenje za vođenje postupka, ili za vršenje neke radnje u postupku, ukoliko vođenje postupka odnosno vršenje posebnih radnji u postupku nije kasnije dozvoljeno;

l) ukoliko je odlučeno o zahtevu za koji se nastavlja postupak ili za koju je ranije doneta konačna presuda, ili od koje je tužilac odustao ili za koje je došlo do sudskog poravnanja;

m) ukoliko je u suprotnosti sa zakonom izuzeta publika na glavnoj raspravi;

n) ukoliko presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati a posebno ukoliko je dispozitiv presude nerazumnijiv ili kontradiktoran, po sebi ili sa razlozima presude, ili ukoliko presuda nema uopšte razloga ili u njoj nisu uopšte navedeni razlozi odlučnih činjenica , ili su ti razlozi nejasni, ili kontradiktorni ili ukoliko o odlučnim činjenicama postoje protivrečnosti između onoga što se u razlogu presude navodi o sadržaju dokumenta ili zapisnika o podacima datim u postupku i samih tih dokumenata ili zapisnika;

o) ukoliko je presudom prevaziđen tužbeni zahtev.”

Član 143 (Bez naslova)

“143.1 Presudom sud odlučuje o zahtevu koji se odnosi na glavno pitanje i o sporednim zahtivima.

143.2 Ukoliko je sa jednom tužbom obuhvćeno nekoliko tužbenih zahteva, sud obično odlučuje o svima s' jednom jedinom presudom.

143.3 Ukoliko je sud spojio nekoliko procesuiranja sa ciljem zajedničkog razmatranja stvari, a o konačnoj odluci je zrela samo jedna od njih može se doneti presuda sami za takvo pitanje.”

Član 229
(Bez naslova)

“229.1 Revizija je uvek dozvoljena protiv rešenja drugostepenog suda kojim se žalba podneta protiv konačnog rešenja odbacuje, odnosno kojom se potvrđuje prvostepeno rešenje o odbacivanju podnete revizije protiv konačne odluke.

229.2 Revizija je dozvoljena i protiv rešenja drugostepenog suda kojim je odlučeno o predlogu za obnavljanje postupka.

229.3 Revizija nije dozvoljena protiv rešenja o troškovima postupka.”

Član 240
(Bez naslova)

“240.3 Protiv rešenja drugostepenog suda sa kojom se usvaja predlog za ponavljanje postupka ne dozvoljava se žalba.”

OBNAVLJANJE POSTUPKA

Član 232
[Bez naslova]

“Postupak okončan pravosnažnom odlukom se može obnoviti na predlog stranke:

[...]

g) ukoliko stranka sazna nove činjenice ili pronade nove dokazei dobije mogućnost da koristi njih, po kojoj osnovi, bi se mogla doneti povoljnija konačna odluka, ukoliko bi se takve činjenice i dokazi koristili u predhodnom postupku.”

Član 234
[Bez naslova]

“234.1 Predlog za ponavljanje postupka se podnosi u roku od trideset (30) dana i to:

a) u slučaju iz člana 232 tačka a) ovog zakona od dana kada je stranki uručena pravosnažna odluka;

b) u slučaju iz člana 232 tačka b) ovog zakona ukoliko je u postupku kao tužioc ili tuženi delovalo lice koje ne može biti stranka u parnici – od dana kada je odluka uručena takvom licu;

c) ukoliko stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašćeno lice, ili ukoliko profesionalno nesposobno lice nije zastupao njen zakonski zastupnik – od dana kada je odluka uručena stranki, odnosno njenom zakonskom zastupniku, ukoliko zakonski zastupnik odnosno zastupnik sa punomoćjem nije imao potrebno ovlašćenje za njegovo gonjenje na sudu, ili za obavljanje određenih proceduralnih postupaka – od dana kada stranka sazna o ovom razlogu ;

d) u slučaju iz člana 232 tačka c) ovog zakona – od dana kada je stranka saznala o pravosnažnoj konačnoj presudi;

e) u slučaju iz člana 232 tačka d) ovog zakona-od dana kada je stranka saznala o konačnoj pravosudnoj odluci, ili o okolnostima zbog kojih se ne može pokrenuti krivični postupak;

f) u slučajevima iz člana 232 tačkla e) i f) ovog zakona – od dana kada je stranka mogla da koristi konačnu pravosnažnu odluku što je razlog za ponavljanje postupka;

g) slučaju iz člana 232 tačka g) ovog zakona – od dana kada je stranka mogla da podnese sudu nove činjenice odnosno nova dokazna sredstva.

234.2 U slučaju da rok utvrđen u stavu 1 ovog člana počinje da teče od trenutka od kada odluka postaje pravosnažna, ukoliko protiv nje nije podneta žalba, odnosno od dana uručenja pravosnažne odluke višeg suda donete na zadnjem stepenu.

234.3 Nakon isteka roka od pet godina od dana kada odluka postane pravosnažna predlog za ponavljanje postupka se ne može podneti, osim kada se traži ponavljanje postupka iz razloga navedenih u članu 232 tačka a i b ovog zakona.”

Neni 235 **[Bez naslova]**

“O predlogu za ponavljanje postupka odlučuje drugostepeni sud i to sudija pojedinac koji nije učestvovao u donošenju drugostepene odluke u predhodnom postupku.”

Neni 236 **[Bez naslova]**

“236.1 Predlog za ponavljanje postupka se uvek podnosi sudu koji je doneo prvostepenu presudu.

236.2 U predlogu treba posebno navesti: zakonsku osnovu shodno kojoj se traži obnova postupka, okolnosti iz kojih proizilazi da je predlog podnet u zakonskom roku i dokazna sredstva sa kojima se obrazlažu navodi predlagača.”

ZAKON Br. 04/L-155 O PLATNOM SISTEMU

Član 33 **(Ovlašćivanje transfera)**

“1. Transfer fondova će se smatrati ovlašćenim samo ukoliko je pošiljaoc dao pristanak da se izvrši takav transfer.

2. Pristanak da se vrši transfer fonda ili serija transferi izdaje se u odliku koji je dogovoren između stranaka.

3. U nedostatku takvog priznanja, transfer će se smatrati neovlašćenim.

4. Ukoliko su se platna institucija i njen klijent sporazumeli da će se autentičnost platnih naloga izdatih platnoj instituciji na ime klijenta kao pošiljaoca verifikovati na osnovu bezbednosne procedure, platni nalog koji je primljen od strane institucije primaoca je efektivan kao nalog klijenta, bez obzira da li je ili nije ovlašćen, ukoliko je:

4.1. bezbednosna procedura komercijalno razuman metod obezbeđivanja sigurnosti sa aspekta tržište pružanja protiv neovlašćenih platnih naloga; i

4.2. institucija dokaže da je primila platni nalog u poverenju i u skladu sa bezbednosnom procedurom i bilo kojim pismenim sporazumom ili instrukcijom klijenta koja je ograničavala prihvatanje platnih naloga izdatih na ime klijenta. Od institucije se ne traži da prati instrukcije koje krše pismeni sporazum sa klijentom ili obaveštenja istih koja nisu primljena na vreme i na način koji bi pružio instituciji razumnu mogućnost da reaguje na to pre nego što je primljen platni nalog.”

ZAKON BR. 04/L-077 O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

Član 9 (Zabrana prouzrokovanja štete)

“Svaki je dužan da se uzdrži od postupka kojim se može drugom prouzrokovati štetu.”

Član 382 (Zatezna kamata)

“1. Dužnik koji zadocni u ispunjavanju novčanih obaveza duguje, osim glavnice, i zateznu kamatu.

2. Iznos zatezne kamate je osam procenta (8%) godišnje, osim ako nije drugačije određeno posebnim zakonom.”

Ocena prihvatljivosti zahteva

37. Sud prvo razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o Radu.

38. Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

39. Sud se takođe poziva i na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje: “Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.”

40. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio i uslove o prihvatljivosti kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvenstveno poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

“Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

41. U oceni ispunjenja uslova o prihvatljivosti, kako je to i navedeno iznad, Sud primećuje da je podnosilac zahteva precizirao da osporava jedan akt nekog javnog organa, odnosno presudu [E. Rev. br. 4/2021] Vrhovnog suda od 5. maja 2022. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva koja su propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe objasnio za koja prava i slobode on smatra da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48 Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima koji su propisani u članu 49 Zakona.
42. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac zahteva, u svojstvu pravnog lica ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede njegovih prava i osnovnih sloboda, koje vaze i za pojedince i za pravna lica (vidi slučaj Suda [KI41/09](#), podnosilac zahteva *AAB-RINVEST University D.O.O.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
43. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39 [Kriterijumi o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Pravilo 39 (2) Poslovnika o Radu propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući i uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Preciznije, pravilo 39 (2) propisuje da:
- “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.*
44. Sud podseća da gore navedeno pravilo, zasnovano kako na sudskoj praksi ESLJP-a tako i na sudskoj praksi Suda, omogućava Sudu da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu, i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika o Radu (vidi slučaj

[KI04/21](#), podnositeljka zahteva *Nexhmije Makolli*, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi takođe slučaj [KI175/20](#), podnosilac zahteva *Kosovska agencija za privatizaciju*, Rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

45. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „*očigledno neosnovan*“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „*očigledno neosnovanim navodima*“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „*četvrtog stepena*“; (ii) navodi kategorisani „*odsustvom očigledne ili evidentne povrede*“; (iii) navodi koji su „*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*“; i na kraju, (iv) „*konfuzni i nejasni*“ navodi (vidi slučaj [KI04/21](#), citiran iznad, stav 27, kao i slučaj [KI175/20](#), citiran iznad, stav 38).
46. U smislu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je isti očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi slučaj [KI04/21](#), citiran iznad, stav 28).
47. Sud primećuje da se suština ovog slučaja tiče jedne tužbe koju je podnosilac zahteva podneo pred Osnovnim sudom protiv tužene strane Banke „TEB“ u vezi sa nesporazumom o odgovornosti isplate jedne određene sume novca na račun treće strane koja nije vratila navedeni iznos novca. Osnovni sud je usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i naložio je tuženoj banci „TEB“ da njegovu odluku sprovede u roku od sedam dana pod pretnjom nasilnog izvršenja. Tužena strana banka „TEB“ je uložila žalbu pred Apelacionim sudom, ali je ovaj sud odbio istu kao neblagovremenu. Tužena strana banka „TEB“ podnela je zahtev za ponavljanje postupka, tvrdeći da je njena žalba bila podneta u zakonskom roku. Apelacioni sud je odobrio zahtev za ponavljanje postupka i našao da je prvobitna žalba tuženog „TEB“ podneta u zakonskom roku i da je ta činjenica potvrđena i otpremnicama u Pošti Kosova. Apelacioni sud je, odlučujući po tužbi tužene strane, „TEB“ banke, odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao neosnovan, poništio je rešenje Osnovnog suda koje je išlo u korist podnosioca zahteva, nalazeći da odgovornost tužene strane banke „TEB“ ne može biti dokazana povodom pogrešnog prenosa novca na račun trećeg lica. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju pred Vrhovnim sudom kojim se suštinski osporava presuda Apelacionog suda kao i protiv odluke kojom se dozvoljava ponavljanje postupka koji je predložila tužena strana, banka „TEB“. Vrhovni sud je odbio reviziju podnosioca zahteva u pogledu osnovanosti presude Apelacionog suda i odbacio je reviziju u vezi sa odlukom Apelacionog suda da dozvoli ponavljanje postupka koji je predložila tužena strana, banka „TEB“. Vrhovni sud je utvrdio da je sam podnosilac zahteva odgovoran za pogrešan prenos novca na račun trećeg lica.
48. Sud podseća da podnosilac zahteva izričito i u suštini pokreće navode u vezi sa članom 32 ustava i članom 13 EKLJP-a, naglašavajući da je revizija koja je podneta pred Vrhovnim sudom sredstvo koje nema pravnog efekta. Sud takođe primećuje da je podnosilac zahteva navode u vezi sa povredama člana 31 Ustava i člana 6 EKLJP-a povezao sa navodima o pogrešnoj primeni zakona od strane Vrhovnog suda gde je i naglasio da se u njegovom slučaju trebao primeniti član ZPP-a a ne član 240 ZPP-a, kako je to urađeno od strane Vrhovnog suda.
49. Na osnovu gore navedenog, a imajući u obzir i prirodu ovog zahteva i navode koji su pokrenuti od strane podnosioca zahteva, Sud će oceniti navode podnosioca zahteva u

vezi sa članom 32 Ustava i članom 13 EKLjP-a i oceniće da li navodi o pogrešnoj primeni zakona od strane Vrhovnog suda, povlače pitanja prava na pravično i nepristrasno suđenje, kako je to i zagarantovano članom 31 Ustava i članom 6 EKLjP-a.

50. U tom pravcu, Sud želi da istakne zaključke Apelacionog suda u vezi sa dozvoljavanjem predloga za ponavljanje postupka i razmatranja u osnovi žalbe tužene strane, banke "TEB": (i) nakon razmatranja spisa predmeta i u skladu sa odredbama člana 239.1 ZPP-a, predlog za ponavljanje postupka je dozvoljen; (ii) predlog za ponavljanje postupka podnet u zakonskom roku u skladu sa članom 243.3 ZPP-a; (iii) tužena strana je podnela poštansku pošiljku dana 08.03.2019. godine, što se dokazuje i kroz prijemnu knjigu od 08.03.2019. godine, ali pošto je bio kraj radnog vremena pošte, pošiljka je pečatirana sledećeg jutra 09.03.2019. godine; (iv) na osnovu zvanične potvrde Pošte Kosova, proizilazi da je žalba podneta u zakonskom roku od sedam (7) dana i da se više ne može smatrati neblagovremenom; (v) član 32. Ustava podrazumeva pravo svakog da podnese žalbu ili druge pravne lekove protiv određenih pravnih akata donetih u prvostepenom postupku suda, organu uprave ili organizaciji i drugim institucijama koje vrše javna ovlašćenja; (vi) korišćenje pravnih lekova je dobra prilika da državni organi još jednom preispitaju svoje odluke, da poprave moguće greške ili propuste do kojih je moglo doći tokom različitih postupaka; (vii) u ovakvom stanju slučaja, predlagač nije imao drugog delotvornog pravnog leka osim pravnog leka ponavljanja postupka i iz ovih razloga se predlog usvaja, dozvoljavajući da se postupak koji je okončan pravosnažnom odlukom Apelacionog suda Kosova Ae. br.119/19 od 17.05.2019. godine, još jednom ponovi i predmet koji se razmatra uputiti veću kako bi se žalba dalje razmatrala u njenoj sadržini i meritumu; (viii) ponavljanje postupka u ovoj stvari omogućava sprečavanje nepravdi, obezbeđuje pravičnu i na zakonu zasnovanu odluku, povećava pravnu sigurnost za stranke i garantuje princip vladavine prava; (ix) iz gore navedenog, na osnovu odredaba člana 32. i 102. stav 3. Ustava Republike Kosovo i člana 234. stav 1. tačka g) ZPP-a, odlučeno je kao u izreci ovog rešenja.
51. Sud takođe naglašava i zaključke Vrhovnog Suda: (i) Vrhovni sud je odbio reviziju podnosioca zahteva koja je podneta na rešenje Apelacionog suda [EN.n.7/19] od 21.10.2019. godine kao nedozvoljenu, zbog činjenice da je revizija učinjena protiv rešenja protiv kojeg revizija nije dozvoljena niti redovan pravni lek, kako je to i utvrđeno odredbom člana 240.3 ZPP, u kojoj se navodi „*Protiv rešenja drugostepenog suda kojim je usvojen predlog za ponavljanje postupka nije dozvoljena žalba*”; (ii) takođe, tvrdnja u reviziji u vezi sa tim da postoji odgovornost tužene za kompenzaciju štete zbog neodgovornosti radnika tužene, je neosnovana, na osnovu internog akta tužene, pod nazivom Opšti uslovi tužene, u čl. 6 stav 2, koji definiše: „*Odgovornost klijenta je da proveri tačnost svih brojeva, detalja i informacija na obrascima i uputstvima, uključujući, ali ne ograničavajući se na transfere i poreske obrasce*”; (iii) stoga, ova tvrdnja da radnik tužene nije delovao u skladu sa profakturom br. 04/14, od 20.01.2014. godine, na ime prodavca – primaoca sredstava "M.T." Doo, je neosnovan jer je sam klijent bio obavezan da prilikom potpisivanja naloga o transferu da proveri podatke kao i tačnost istih; (iv) Profaktura br. 041/14, od 20.01.2014. godine, na ime prodavca – primaoca sredstava "M.T." Doo, ne sadrži žiro račun na koji se treba izvršiti uplata, dok se, iz dokaza o transakcijama plaćanja podnosioca zahteva, vidi da je zadnje plaćanje pre osporene transakcije urađeno dana 23.12.2013. godine, na račun firme "L.M. Doo", što znači da je podnosilac zahteva imao transakcije i privredne odnose sa obe kompanije u čije ime je izvršena uplata; (v) radnik tužene je ispunio svoje obaveze prema klijentu kada mu je ponudio na potpis nalog o plaćanju, kako je to i propisano u članu 33 st. 1 i 2, Zakona br. 04/L-155 o sistemu plaćanja, gde je propisano da: "*1.Transfer fondova će se smatrati ovlašćenim samo ukoliko je pošiljaoc dao pristanak da se izvrši takav*

transfer. 2. Pristanak da se vrši transfer fonda ili serija transferi izdaje se u odliku koji je dogovoren između stranaka”; (vi) dok, ukoliko uzmemo u obzir član 6 st.2, opšti uslovi tužene, ni na koji način se ne stvara osnov za kreiranje obaveze tužene u odnosu na podnosioca zahteva; (vii) tvrdnja da neodgovornost tužene proizilazi i iz člana 9 i 152, ZOO-a, je neosnovana tvrdnja, jer je u ovom slučaju radnik tužene imao obavezu da tužioca usluži kao klijenta, prema njegovom zahtevu, izvršavajući usluge koje je tražio, dakle, delujući po njegovom zahtevu, i samom činjenicom što je obrazac o nalogu o plaćanju trebao da bude popunjen od strane samog klijenta, isti snosi i odgovornost o netačnosti ubeleženih podataka; (viii) što se tiče izvršenja obaveze tužene su ispunjene samom činjenicom da je tužilac bio obavestjen o uslovima plaćanja kada mu je ponuđeno da potpiše, i ovo je bio dovoljan signal za tužioca da zaustavi izvršenje uplate, jer je bila njegova obaveza da navede primedbe u vezi sa netačnošću naloga o plaćanju; (ix) Vrhovni sud ocenjuje da veštačenje veštaka iz finansijske oblasti Sh.M., i grupe veštaka u sastavu V.I., F.K., i R.F., nema nikakvu važnost u vezi sa odlučivanjem u ovom pitanju, bilo je u potpunosti nepotrebno da se izvrši, zbog činjenice što sud određuje veštačenje kad god je za proveru ili razjašnjavanje činjenica ili određenih okolnosti potrebno stručno znanje koje sudija predmeta nema, dok se u ovom slučaju ne bavimo finansijskim veštačenjem, ali su zaključci ovih veštačenja pravni zaključci za koje sud nije imao nikakve potrebe.

52. Na osnovu gore navedenog, Sud primećuje da su i Vrhovni sud, kao i Apelacioni sud: (i) dali razloge zbog kojih se dozvoljava ponavljanje postupka, obrazlažući činjenični aspekt i dokaze koji omogućavaju da se postupak ponovi; (ii) obrazložili da je dozvoljavanje ponavljanja postupka i ispitivanje osnova tužbe tužene strane u skladu sa članom 32. Ustava u pogledu efikasnosti pravnih lekova za stranke u postupku; (iii) utvrdili pravni osnov i isti primenili na činjenice slučaja podnosioca zahteva, dajući dovoljna i logična objašnjenja u vezi sa odgovornošću strana u bankovnom transferu novca, posebno kada dođe do grešaka, kao što se desilo u slučaju podnosioca zahteva.
53. U vezi sa tvrdnjom o nedostatku delotvornog pravnog leka, Sud primećuje da na osnovu jurisprudencije ESLJP-a, lokalne vlasti koje odlučuju o predmetu moraju ispitati osnovanost žalbe u odnosu na prava koja su zagantovana EKLJP-om (vidi slučajeve ESLJP-a, [Smith i Grady protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 33985/96 33986/96, Presuda od 25. jula 2000. godine, stav 138; [Peck protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 44647/98, Presuda od 28. januara 2003. godine, stavovi 105-106). Sredstvo mora uključiti osnovanost žalbe koju je izložio podnosilac žalbe. Ako lokalni organ ili sud u pitanju preformuliše žalbu ili ne uzme u obzir bilo koji suštinski element navodnog kršenja EKLJP, onda pravni lek neće biti dovoljan (vidi slučaj ESLJP-a, [Glas Nadezhda EOOD i Elenkov protiv Bugarske](#), br. 14134/02, Presuda od 11. oktobra 2007. godine, stav 69).
54. Na osnovu sudske prakse ESLJP, „delotvornost“ pravnog leka u smislu člana 13. EKLJP ne zavisi od obezbeđivanja povoljnog ishoda za podnosioca žalbe (vidi slučajeve ESLJP-a, [Swedish Engine Drivers' Union protiv Švedske](#), br. 5614/72, Presuda od 6. februara 1976. godine, stav 50; [Kudła protiv Poljske](#), br. 30210/96, Presuda od 26. oktobra 2000. godine, stav 157). Reč sredstvo u kontekstu člana 13. ne znači sredstvo koje će biti uspešno, već jednostavno neko dostupno sredstvo pred nadležnim organom koji će ispitati osnovanost žalbe (vidi slučaj ESLJP-a, [C. protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 11882/85, Odluka o prihvatljivosti od 7. oktobra 1987. godine). Član 13. garantuje dostupnost sredstva, ali ne i uspešan rezultat (vidi slučaj ESLJP-a, [R. protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 12039, odluka o prihvatljivosti od 18. jula 1986. godine).

55. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, Sud ocenjuje da su Vrhovni sud i Apelacioni sud u kombinaciji ispunili uslov efektivnog pravnog leka u smislu člana 32. Ustava i člana 13. EKLJP-a jer je pitanje odgovornosti za pogrešan prenos novca i pitanje omogućavanja ponavljanja postupka meritorno ispitano, što je u skladu sa pružanjem delotvornog pravnog leka. Činjenica da ishod predmeta nije u korist podnosioca zahteva sama po sebi ne pokreće pitanje člana 32. Ustava u kombinaciji sa članom 13. EKLJP-a.
56. Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredama prava na delotvorno pravno sredstvo, kako se to i garantuje u članu 32 Ustava, u vezi sa članom 13 EKLJP-a, "nepotkrepljeni i neobrazloženi" navodi i trebaju se odbiti kao očigledno neosnovani po ustavnim osnovama, kako je to i propisano u pravilu 39 (2) Poslovnika o Radu.
57. Što se tiče tvrdnji o pogrešnoj primeni zakona od strane Vrhovnog suda, Sud je u više navrata naglašavao da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da sam Sud ne može ocenjivati činjenice koje su opredelile redovni sud da donese određenu, a ne neku drugu odluku. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud "četvrtog stepena", čime bi zanemario ograničenja koja su postavljena u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda [KI128/18](#) podnosilac *Limak Kosovo International Airport J.S.C. "Adem Jashari"*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. maja 2019. godine, stav 56; i [KI62/19](#) podnosilac *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. novembra 2019. godine, stav 58).
58. Ponovo u vezi sa tvrdnjom o pogrešnoj primeni zakona, Sud ponavlja da je, što se tiče redovnog pravosuđa, Vrhovni sud najviši sudski organ u Republici Kosovo (videti član 103.2 Ustava) i da je njegovo tumačenje relevantne zakonske odredbe i druga pravna pitanja imaju prednost nad pravnim tumačenjima nižestepenih sudova kao i nad samim strankama u postupku. U ovom konkretnom slučaju, ocena i tumačenje zakonskih odredbi ne pokreće pitanja proceduralnih garancija iz člana 31 Ustava i člana 6 (1) EKLJP-a (vidi slučaj Suda [KI37/21](#) podnosilac zahteva *Isa Tusha, Naser Tusha i Miradije Tusha*, Rešenje o neprihvatljivosti od 8. septembra 2021. godine, stav 65 i reference koje su tu pomenute).
59. Ocenjujući u celini postupke koji su bili sprovedeni pred redovnim sudovima, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva imao pogodnosti kontradiktornog postupka i da je imao mogućnost da u raznim fazama postupka iznese tvrdnje i dokaze koje je smatrao bitnim za svoj predmet; da je imao priliku da delotvorno pobija tvrdnje i dokaze koje je iznela protivna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njegove tvrdnje, koje su, objektivno gledano, bile bitne za rešenje predmeta; da su činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku detaljno izneti i da su postupci, gledano u celini, bili pravični (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a, [Garcia Ruiz protiv Španije](#), gore citiran, stavovi 29 i 30; vidi, takođe, slučaj Suda br. [KI22/19](#), podnosilac zahteva *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).
60. Sud zaključuje da su navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredom prava na pravično i nepristrasno suđenje kako je to i zagantovano članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP-a, "nepotkrepljeni i neobrazloženi" navodi i trebaju se odbiti kao očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je to i propisano u pravilu 39 (2) Poslovnika o Radu.

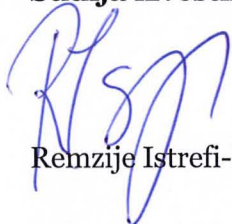
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 i 21.4 Ustava, članovima 20. i 47 Zakona i pravilom 59 (2) Poslovnika o radu, dana 12. aprila 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani